

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1927.

Andra kammaren.

Nr 2.

Onsdagen den 12 januari.

Kl. 11 f. m.

§ 1.

Upplästes följande till kammaren inkomna sjukbetyg:

Riksdagsman E. H. Hansson är på grund av sjukdom (lungkatarr) oförmögen till tjänstgöring under minst 14 dagar, vilket intygas på heder och samvete.

Stockholm den 10. 1. 1927.

J. Billström,
med. dr.

Att riksdagsman Oscar E. Sjölander, Kungsängen, på grund av sjukdom — akut luftrörsinflammation med feber — tills vidare är hindrad deltaga i den 10 dennes sammanträdande riksdagens arbete, intygas på heder och samvete.

Kungsängen den 7 januari 1927.

Dav. Liljeqvist,
leg. läkare, prov.-läkare.

§ 2.

Avlämnades följande Kungl. Maj:ts propositioner och skrivelse, nämligen: av herr statsrådet *Rosén* propositionen, nr 7, med förslag till avlöningsreglemente för officerare och underofficerare samt civilmilitära beställningshavare på aktiv stat m. fl. vid försvarsväsendet;

av herr statsrådet *Hamrin* propositionerna:

nr 14, angående viss ändring i grunderna för förvaltningen av den i 19 § av lagen den 17 juni 1916 om försäkring för olycksfall i arbete omförmälda fond m. m.;

nr 16, med förslag till förordning om fortsatt tillämpning av förordningen den 27 april 1923 angående rätt för Konungen att i visst fall åsätta särskild tullavgift; och

nr 17, angående upplåtelse av rätt till bearbetande av icke inmutningsbara mineralfyndigheter å kronojord;

av herr statsrådet *Almqvist* propositionerna:

nr 22, angående försäljning av komministersgården i S:t Lars församling i Linköping;

nr 23, angående försäljning av den på biskopslönehemmanet Gödestad nr 3 Lars Börjesgården i Fjärås socken belöpande andel i ett båtsmanstorp;

nr 24, angående provisorisk reglering av lönen för biskopen i Lunds stift;

nr 25, angående beredande av emeritilöner för biskopar;

Andra kammarens protokoll 1927. Nr 2.

nr 26, med förslag till lag om ändrad lydelse av 2 och 3 §§ i lagen den 9 december 1910 (nr 141 s. 35) om emeritilöner för präster;

nr 27, med förslag till lag om gäldande ur kyrkofonden i visst fall av pensionsavgift, belöpande å innehavare av prästerlig emeritilön;

nr 28, angående rätt för biträdande föreståndarinnorna Gerda von Sydow och Kerstin Fjetterström att för uppflyttning i högre lönegrad tillgodoräkna sig viss tjänstgöring; och

nr 30, med förslag till lag om ändrad lydelse av 18 § ecklesiastik boställsordning den 9 december 1910 (nr 141 s. 42) m. m.;

av herr statsrådet *Gärde*

dels skrivelsen den 4 innevarande januari med tillkännagivande, att Kungl. Maj:t förordnat statsrådet Sigurd Ribbing att under innevarande lagtima riksdag utöva den befattning med riksdagsärenden, som enligt § 46 riksdagsordningen tillkommer en ledamot av statsrådet;

dels ock propositionerna:

nr 2, med förslag till lag om ändrad lydelse av 10 kap. 35 och 71 §§ vattenlagen;

nr 3, med förslag till lag om ändrad lydelse av 7 kap. 3 § i lagen den 12 maj 1917 om fastighetsbildning i stad;

nr 4, med förslag till lag innefattande ändring i gällande stadganden om nattvardsgång m. m.;

nr 5, med förslag till lag innefattande bestämmelser angående högmässogudstjänsts förrättande å annan plats än i kyrka;

nr 6, med förslag till lag med vissa ändrade bestämmelser rörande Stockholms stads konsistorium;

nr 8, med förslag till lag om gälds betalning genom penningars nedsättande i allmänt förvar;

nr 9, med förslag till lag om dödande av förkommen handling m. m.;

nr 10, med förslag till lag om förvaring av förminskat tillräkneliga förbrytare m. m.;

nr 11, med förslag till lag med vissa till strafflagen för krigsmakten och lagen om krigsdomstolar och rättegången därstädes anslutna bestämmelser angående flygvapnet;

nr 18, med förslag till lag om ändrad lydelse av 26 och 45 §§ i lagen den 28 maj 1886 angående eftersökande och bearbetande av stenkols- och saltfyndigheter;

nr 19, med förslag till lag angående fastighets befriande i vissa fall från ansvar för in-teckning m. m.;

nr 20, med förslag till lag om ändrad lydelse av 12 § i lagen den 30 maj 1919 om rätt till litterära och musikaliska verk;

nr 33, med förslag till lag om försäkringsavtal m. m.;

nr 12, angående tilläggspension åt förre vaktkonstapeln Jonas Arvid Schwan; och

nr 13, angående pension åt förra skrivbiträdet hos Göta hovrätt Ida Josefina Eugenia Ekelund; samt

av herr statsrådet *Lyberg* propositionerna:

nr 15, angående understöd å allmänna indragningsstaten till avlidne förste amanuensen hos riksräkenskapsverket B. G. V. E. G. Schötts minderåriga barn;

nr 29, med förslag till förordning om ändrad lydelse av §§ 2 och 3 i förordningen den 5 juni 1909 (nr 65 s. 1) angående konungariket Sveriges stadshypotekskassa, m. m.;

nr 34, angående pension åt verkmästaren vid mynt- och justeringsverket August Johanssons änka;

nr 35, med förslag till förordning om fortsatt tillämpning av förordningen den 8 juni 1923 (nr 155) angående omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker;

nr 36, med förslag till förordning om ändrad lydelse av 1 § i förordningen den 18 juli 1913 (nr 199) angående statsverkets fond av rusdrycksmedel;

nr 37, angående ändring i gällande tulltaxa av tullsatsen för korinter m. m.;

nr 38, angående utsträckning av tiden för anmälan om inlösen av skattefrälseräntor m. m.; och

nr 39, med förslag till förordning angående fortsatt tillämpning av förordningen den 17 maj 1923 (nr 113) om utgörande av en särskild stämpelavgift i vissa fall vid köp, byte eller införsel till riket av pärlor med flera lyxvaror.

Kammaren beslöt att lägga ovanberörda skrivelse till handlingarna samt att underrättelse om innehållet i skrivelsen skulle meddelas vederbörande utskott samt de ledamöter, som hava inseende över riksdagens kansli.

De avlämnade propositionerna blevo på begäran bordlagda.

§ 3.

Jämlikt beslut nästlidna gårdag företogs nu val av tre ledamöter att deltaga i talmansöverläggningarna; och blevo därtill utsedda:

herr *Bengtsson* i Norup,
» *Hansson* i Stockholm och
» *Lindman*,

envar med 176 röster.

§ 4.

Vidare anställdes val av de två ledamöter, vilka jämte två ledamöter av första kammaren skulle hava inseende över riksdagens kansli; och blevo därtill valda:

herr *af Ekenstam* och
» *Hagman*,

envar med 104 röster.

§ 5.

Vid härefter företaget val av 8 ledamöter att jämte herr talmannen tillsätta kammarens kanslipersonal och vaktbetjäning blevo därtill utsedda:

herr *Borg*,
» *Brännström*,
» *Bäckström*,
» *Engberg*,
» *Eriksson* i Stockholm,
» *Johansson* i Kälkebo,
» *Jönsson* i Revinge och
» *Magnusson* i Skövde,

envar med 62 röster.

§ 6.

Slutligen anställdes val av tre ledamöter att handhava vården om kammarens ekonomiska angelägenheter; och blevo därtill valda:

- herr *Holmström* i Gävle,
- » *Jansson* i Edsbäcken och
- » *Sävström*,

envar med 60 röster.

§ 7.

Justerades protokollsutdrag angående de i paragraferna 3—6 här ovan omnämnda valen.

§ 8.

Avgåvos följande motioner, nämligen av:

herr *Holmgren*:

- nr 1, om förhöjd pension åt förre ritaren Johan Oscar Allard;
- nr 2, om pension åt förre arbetsförmannen Johan August Pettersson;
- nr 3, om pension åt kaptenen i kustartilleriets reserv A. K. J. Saloman;
- nr 4, om årliga understöd åt daglönaren Carl Petter Jonasson Strands änka och minderåriga dotter; och
- nr 5, om årliga understöd åt korpralen John Herbert Werins änka och minderåriga barn; samt

herr *Engberg*, nr 6, med förslag till lag om ändrad lydelse av 18 kap. 13 § strafflagen.

Dessa motioner bordlades.

§ 9.

Till bordläggning anmäldes:

Kungl. Maj:ts den 11 innevarande januari på rikssalen avlämnade proposition, nr 1, angående statsverkets tillstånd och behov;

Kungl. Maj:ts på rikssalen upplästa berättelse om vad i rikets styrelse sedan sista lagtima riksdags sammanträde sig tilldragit;

riksdagens år 1926 församlade revisorers berättelser:

om den år 1926 av dem verkställda granskning av statsverkets jämte därtill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning;

angående riksbanken; och

om granskningen av riksgäldskontorets tillstånd och förvaltning;

justitieombudsmannens ämbetsberättelse samt tryckfrihetskommitténs berättelse; och

militieombudsmannens ämbetsberättelse.

§ 10.

Ordet lämnades härefter till herr **förste vice talmannen**, som yttrade: Herr talman! Jag tillåter mig hemställa, att kammaren måtte besluta, att Kungl.

Maj:ts proposition nr 1 angående statsverkets tillstånd och behov uppföres sist å föredragningslistan vid nästa plenum.

Denna hemställan bifölls.

§ 11.

Justerades ett protokollsutdrag.

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 11,50 f. m.

In fidem
Per Cronvall.

Fredagen den 14 januari.

Kl. 11 f. m.

§ 1.

Upplästes följande till kammaren inkomna sjukbetyg:

Att Direktör Erik Nylander på grund av febersjukdom tills vidare är hindrad taga del i riksdagsarbetet intygas.

Stockholm den 14 januari 1927.

J. Tillgren,
leg. läkare.

C. Heijl,
leg. läkare.

§ 2.

I enlighet med därom den 11 innevarande månad fattat beslut skulle nu företagas val av ledamöter i de ständiga utskotten; och anställdes först val av ledamöter i konstitutionsutskottet.

Därvid avlämnades följande godkända valsedlar, nämligen 105 med partibeteckningen »socialdemokratiska gruppen», 62 med partibeteckningen »lantmanna- och borgarepartiet», 30 med partibeteckningen »frisinnade och liberala» samt 23 med partibeteckningen »bondeförbundet».

De med partibeteckningen »socialdemokratiska gruppen» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Sävström,*
» andra » » *Engberg,*
» tredje » » *Wennerström,*
» fjärde » » *Borg och*
» femte » » *Hallén.*

De med partibeteckningen »lantmanna- och borgarepartiet» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Magnusson* i Tumhult
 » andra » » *Gustafson* i Kasenberg och
 » tredje » » *Pehrsson* i Göteborg.

De med partibeteckningen »frisinnade och liberala» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga såsom enda namn herr *Bäckström*.

De med partibeteckningen »bondeförbundet» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga såsom enda namn herr *Westman*.

På grund härav blev ordningen mellan namnen å de särskilda gruppernas valsedlar bestämd på sätt ovan angivits.

Vid härefter företagen fördelning av platserna mellan de olika grupperna tillföll dessa nedannämnda personer i följande ordning:

herr *Sävström*,
 » *Magnusson* i Tumhult,
 » *Engberg*,
 » *Vennerström*,
 » *Gustafson* i Kasenberg,
 » *Bäckström*,
 » *Borg*,
 » *Westman*,
 » *Hallén* och
 » *Pehrsson* i Göteborg.

§ 3.

Härefter företogs val av ledamöter i statsutskottet.

Därvid avlämnades följande godkända valsedlar, nämligen 106 med partibeteckningen »socialdemokratiska gruppen», 63 med partibeteckningen »lantmanna- och borgarepartiet», 31 med partibeteckningen »frisinnade och liberala» samt 22 med partibeteckningen »bondeförbundet».

De med partibeteckningen »socialdemokratiska gruppen» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Rydén*,
 » andra » » *Anderson* i Råstock,
 » tredje » » *Jansson* i Falun,
 » fjärde » » *Carlsson-Frosterud*,
 » femte » » *Törnkvist* i Karlskrona och
 » sjätte » » *Kristensson* i Göteborg.

De med partibeteckningen »lantmanna- och borgarepartiet» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Wiklund*,
 » andra » » *Nilsson* i Bonarp,
 » tredje » » *Olsson* i Blädinge och
 » fjärde » » *Holmgren*.

De med partibeteckningen »frisinnade och liberala» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Bengtsson* i Norup.

De med partibeteckningen »bondeförbundet» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga såsom enda namn herr *Olsson* i Kullenbergstorp.

På grund härav blev ordningen mellan namnen å de särskilda gruppernas valsedlar bestämd på sätt ovan angivits.

Vid härefter företagen fördelning av platserna mellan de olika grupperna tillfölla dessa nedannämnda personer i följande ordning:

herr *Rydén*,
 » *Wiklund*,
 » *Anderson* i Råstock,
 » *Jansson* i Falun,
 » andre vice talmannen *Nilsson*,
 » *Bengtsson* i Norup,
 » *Carlsson-Frosterud*,
 » *Olsson* i Kullenbergstorp,
 » *Törnkvist* i Karlskrona,
 » *Olsson* i Blädinge,
 » *Kristensson* i Göteborg och
 » *Holmgren*.

§ 4.

Vidare företogs val av ledamöter i bevillningsutskottet.

Därvid avlämnades följande godkända valsedlar, nämligen 103 med partibeteckningen »socialdemokratiska gruppen», 63 med partibeteckningen »lantmanna och borgarepartiet», 30 med partibeteckningen »frisinnade och liberala» samt 23 med partibeteckningen »bondeförbundet».

De med partibeteckningen »socialdemokratiska gruppen» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Månsson* i Furuviik,
 » andra » » *Johansson* i Arkösund,
 » tredje » » *Hedlund* i Östersund,
 » fjärde » » *Lövgren* i Nyborg och
 » femte » » *Björklund*.

De med partibeteckningen »lantmanna- och borgarepartiet» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Jönsson* i Boa,
 » andra » » *Bengtsson* i Kullen och
 » tredje » » *Nylander*.

De med partibeteckningen »frisinnade och liberala» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Olsson* i Ramsta.

De med partibeteckningen »bondeförbundet» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Olsson* i Golvvasta.

På grund härav blev ordningen mellan namnen å de särskilda gruppernas valsedlar bestämd på sätt ovan angivits.

Vid härefter företagen fördelning av platserna mellan de olika grupperna tillfölla dessa nedannämnda personer i följande ordning:

herr *Månsson* i Furuviik,
 » *Jönsson* i Boa,
 » *Johansson* i Arkösund,
 » *Hedlund* i Östersund,

herr *Bengtsson* i Kullen,
 » *Olsson* i Ramsta,
 » *Lövgren* i Nyborg,
 » *Olsson* i Golvvasta,
 » *Nylander* och
 » *Björklund*.

§ 5.

Vid nu anställt val av ledamöter i bankoutsittet avlämnades följande godkända valsedlar, nämligen 102 med partibeteckningen »socialdemokratiska gruppen», 62 med partibeteckningen »lantmanna- och borgarepartiet», 30 med partibeteckningen »frisinnade och liberala» samt 23 med partibeteckningen »bondeförbundet».

De med partibeteckningen »socialdemokratiska gruppen» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Borggren*,
 » andra » » *Bäcklund*,
 » tredje » » *Lovén* och
 » fjärde » » *Kloo*.

De med partibeteckningen »lantmanna- och borgarepartiet» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Winkler* och
 » andra » » *Olsson* i Berg.

De med partibeteckningen »frisinnade och liberala» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga såsom enda namn herr *Wikström*.

De med partibeteckningen »bondeförbundet» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga såsom enda namn herr *Ryberg*.

På grund härav blev ordningen mellan namnen å de särskilda gruppernas valsedlar bestämd på sätt ovan angivits.

Vid härefter företagen fördelning av platserna mellan de olika grupperna tillföll dessa nedannämnda personer i följande ordning:

herr *Borggren*,
 » *Winkler*,
 » *Bäcklund*,
 » *Lovén*,
 » *Olsson* i Berg,
 » *Wikström*,
 » *Kloo* och
 » *Ryberg*.

§ 6.

Företogs val av ledamöter i första lagutskottet.

Därvid avlämnades följande godkända valsedlar, nämligen 103 med partibeteckningen »socialdemokratiska gruppen», 63 med partibeteckningen »lantmanna- och borgarepartiet», 29 med partibeteckningen »frisinnade och liberala» samt 23 med partibeteckningen »bondeförbundet».

De med partibeteckningen »socialdemokratiska gruppen» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Lindqvist* i Halmstad,
 » andra » » *Lindley*,
 » tredje » » *Leo* och
 » fjärde » » *Söderberg*.

De med partibeteckningen »lantmanna- och borgarepartiet» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *af Ekenstam* och
 » andra » » *Nilsson* i Antnäs.

De med partibeteckningen »frisinnade och liberala» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga såsom enda namn herr *Jansson* i Edsbäcken.

De med partibeteckningen »bondeförbundet» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga såsom enda namn herr *Johansson* i Brånalt.

På grund härav blev ordningen mellan namnen å de särskilda gruppernas valsedlar bestämd på sätt ovan angivits.

Vid härefter företagen fördelning av platserna mellan de olika grupperna tillföll dessa nedannämnda personer i följande ordning:

herr *Lindqvist* i Halmstad,
 » *af Ekenstam*,
 » *Lindley*,
 » *Leo*,
 » *Nilsson* i Antnäs,
 » *Jansson* i Edsbäcken,
 » *Söderberg* och
 » *Johansson* i Brånalt.

§ 7.

Vidare företogs val av ledamöter i andra lagutskottet.

Därvid avlämnades följande godkända valsedlar, nämligen 103 med partibeteckningen »socialdemokratiska gruppen», 62 med partibeteckningen »lantmanna- och borgarepartiet», 29 med partibeteckningen »frisinnade och liberala» samt 23 med partibeteckningen »bondeförbundet».

De med partibeteckningen »socialdemokratiska gruppen» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Magnusson* i Kalmar,
 » andra » » *Hagman*,
 » tredje » » *Hage* och
 » fjärde » » *Johanson* i Stockholm.

De med partibeteckningen »lantmanna- och borgarepartiet» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Öberg* och
 » andra » » *Magnusson* i Skövde.

De med partibeteckningen »frisinnade och liberala» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga såsom enda namn herr *Ödström*.

De med partibeteckningen »bondeförbundet» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga såsom enda namn herr *Johanson* i Hallagården.

På grund härav blev ordningen mellan namnen å de särskilda gruppernas valsedlar bestämd på sätt ovan angivits.

Vid härefter företagen fördelning av platserna mellan de olika grupperna tillföll dessa nedannämnda personer i följande ordning:

herr *Magnusson* i Kalmar,
 » *Öberg*,
 » *Hagman*,
 » *Hage*,
 » *Magnusson* i Skövde,
 » *Ödström*,
 » *Johanson* i Stockholm och
 » *Johanson* i Hallagården.

§ 8.

Slutligen anställdes val av ledamöter i jordbruksutskottet.

Därvid avlämnades följande godkända valsedlar, nämligen 102 med partibeteckningen »socialdemokratiska gruppen», 63 med partibeteckningen »lantmanna- och borgarepartiet», 30 med partibeteckningen »frisinnade och liberala» samt 22 med partibeteckningen »bondeförbundet».

De med partibeteckningen »socialdemokratiska gruppen» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Nilsson* i Tånga,
 » andra » » *Johansson* i Uppmälby,
 » tredje » » *Sköld* och
 » fjärde » » *Uddenberg*.

De med partibeteckningen »lantmanna- och borgarepartiet» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Olsson* i Broberg och
 » andra » » *Pettersson* i Bjälbo.

De med partibeteckningen »frisinnade och liberala» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga såsom enda namn herr *Carlström*.

De med partibeteckningen »bondeförbundet» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga såsom enda namn herr *Andersson* i Grimbo.

På grund härav blev ordningen mellan namnen å de särskilda gruppernas valsedlar bestämd på sätt ovan angivits.

Vid härefter företagen fördelning av platserna mellan de olika grupperna tillföll dessa nedannämnda personer i följande ordning:

herr *Nilsson* i Tånga,
 » *Olsson* i Broberg,
 » *Johansson* i Uppmälby,
 » *Sköld*,
 » *Pettersson* i Bjälbo,
 » *Carlström*,
 » *Uddenberg* och
 » *Andersson* i Grimbo.

§ 9.

Enligt därom av kammaren den 11 innevarande januari fattat beslut företogs vidare val av ledamöter i utrikesnämnden.

Därvid avlämnades följande godkända valsedlar, nämligen 102 med partibeteckningen »socialdemokratiska gruppen», 63 med partibeteckningen »lant-

man- och borgarepartiet», 29 med partibeteckningen »frisinnade och liberala» samt 22 med partibeteckningen »bondeförbundet».

De med partibeteckningen »socialdemokratiska gruppen» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Hansson* i Stockholm,
 » andra » » *Larsson* i Västerås,
 » tredje » » *Eriksson* i Grängesberg och
 » fjärde » » *Engberg*.

De med partibeteckningen »lantmänna- och borgarepartiet» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga

såsom första namn herr *Lindman* och
 » andra » » *Magnusson* i Tumhult.

De med partibeteckningen »frisinnade och liberala» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga såsom enda namn herr *Hamilton*.

De med partibeteckningen »bondeförbundet» utmärkta valsedlarna upptogo samtliga såsom enda namn herr *Olsson* i Kullenbergestorp.

På grund härav blev ordningen mellan namnen å de särskilda gruppernas valsedlar bestämd på sätt ovan angivits.

Vid härefter företagen fördelning av platserna mellan de olika grupperna tillföll dessa nedannämnda personer i följande ordning:

herr *Hansson* i Stockholm,
 » *Lindman*,
 » *Larsson* i Västerås,
 » *Eriksson* i Grängesberg,
 » *Magnusson* i Tumhult,
 » förste vice talmannen *Hamilton*,
 » *Engberg* och
 » *Olsson* i Kullenbergestorp.

På hemställan av herr talmannen beslöt kammaren, att underrättelse om detta val skulle genom utdrag av protokollet meddelas riksdagens kanslideputerade med anmodan till dem att låta uppsätta och till kamrarna ingiva förslag till skrivelse till Konungen med anmälan om det verkställda valet.

§ 10.

Justerades protokollsutdrag angående de i paragraferna 2—9 här ovan omförmälda valen.

§ 11.

Herr statsrådet *Hamrin* avlämnade Kungl. Maj:ts proposition, nr 21, angående godkännande av ett mellan Sverige och Grekland avslutet handelsavtal.

Denna proposition bordlades.

§ 12.

Föredrogos var för sig följande å kammarens bord vilande Kungl. Maj:ts propositioner; och hänvisades därvid:

till statsutskottet propositionerna:

nr 7, med förslag till avlöningsreglemente för officerare och underofficerare samt civilmilitära beställningshavare på aktiv stat m. fl. vid försvarsväsendet; och

nr 14, angående viss ändring i grunderna för förvaltningen av den i 19 § av lagen den 17 juni 1916 om försäkring för olycksfall i arbete omförmälda fond m. m.;

till bevillningsutskottet propositionen, nr 16, med förslag till förordning om fortsatt tillämpning av förordningen den 27 april 1923 angående rätt för Konungen att i visst fall åsätta särskild tullavgift;

till jordbruksutskottet propositionerna:

nr 17, angående upplåtelse av rätt till bearbetande av icke inmutningsbara mineralfyndigheter å kronojord;

nr 22, angående försäljning av komministersgården i S:t Lars församling i Linköping; och

nr 23, angående försäljning av den på biskopslönehemmanet Gödestad nr 3 Lars Börjesgården i Fjärås socken belöpande andel i ett båtsmanstorp;

till statsutskottet propositionen, nr 24, angående provisorisk reglering av lönen för biskopen i Lunds stift;

till bankoutskottet propositionerna:

nr 25, angående beredande av emeritilöner för biskopar;

nr 26, med förslag till lag om ändrad lydelse av 2 och 3 §§ i lagen den 9 december 1910 (nr 141 s. 35) om emeritilöner för präster; och

nr 27, med förslag till lag om gäldande ur kyrkofonden i visst fall av pensionsavgift, belöpande å innehavare av prästerlig emeritilön;

till statsutskottet propositionen, nr 28, angående rätt för biträdande föreståndarinnorna Gerda von Sydow och Kerstin Fjetterström att för uppflyttning i högre lönegrad tillgodoräkna sig viss tjänstgöring; samt

till behandling av lagutskott propositionerna:

nr 30, med förslag till lag om ändrad lydelse av 18 § ecklesiastik boställsordning den 9 december 1910 (nr 141 s. 42) m. m.;

nr 2, med förslag till lag om ändrad lydelse av 10 kap. 35 och 71 §§ vattenlagen;

nr 3, med förslag till lag om ändrad lydelse av 7 kap. 3 § i lagen den 12 maj 1917 om fastighetsbildning i stad;

nr 4, med förslag till lag innefattande ändring i gällande stadganden om nattvardsgång m. m.;

nr 5, med förslag till lag innefattande bestämmelser angående högmässogudstjänsts förrättande å annan plats än i kyrka;

nr 6, med förslag till lag med vissa ändrade bestämmelser rörande Stockholms stads konsistorium;

nr 8, med förslag till lag om gälds betalning genom penningars nedsättande i allmänt förvar;

nr 9, med förslag till lag om dödande av förkommen handling m. m.;

nr 10, med förslag till lag om förvaring av förminskat tillräkneliga förbrytare m. m.;

nr 11, med förslag till lag med vissa till strafflagen för krigsmakten och lagen om krigsdomstolar och rättegången därstädes anslutna bestämmelser angående flygvapnet; och

nr 18, med förslag till lag om ändrad lydelse av 26 och 45 §§ i lagen den 28 maj 1886 angående eftersökande och bearbetande av stenkols- och saltfyndigheter.

Vid härpå skedd föredragning av propositionen, nr 19, med förslag till lag angående fastighets befriande i vissa fall från ansvar för inteckning m. m. begärdes ordet av *Vid remiss av propositionen nr 19.*

Herr **Magnusson** i Skövde, som yttrade: Herr talman! Jag har tillåtit mig att besvara såväl talmannen som denna icke alltför talrika församling med att göra några erinringar redan vid remissen av föreliggande proposition.

Det rör sig här om en fråga av enligt mitt förmenande synnerligen stor betydelse för egnahemsbildningen inom vårt land. Och jag tillät mig vid förra årets remissdebatt att efterlysa åtgärder för underlättande av inteckningsbefrielse för egnahemslägenheter. Jag nödgas emellertid säga, att det förslag, som innefattas i Kungl. Maj:ts proposition nr 19, även om det visar ett visst intresse för frågan, näppeligen kommer att föranleda några resultat av betydelse eller, jag skulle nästan vilja säga, av någon som helst betydelse.

Enligt den här föreliggande propositionen skall vid fall, då lägenhet frånges säljas fastigheter och den besvaras av inteckningar gemensamt med dessa fastigheter, efter ansökan hos domhavanden en värdering ske av lägenheten, och den värderingen får icke komma till lägre värde än köpeskillingen. Och sedan skall det värde, som man har kommit till — och vilket, väl att märka, icke får vara lägre än köpeskillingen — nedsättas för att tillhandahållas inteckningshavarna för inteckningsbefrielse.

Detta innebär i verkligheten, att en köpare av en egnahemslägenhet skall på en gång kunna disponera ett belopp att nedsätta, som icke får vara mindre än hela köpeskillingen. Jag vågar på grund av en mycket omfattande erfarenhet i dylika hänseenden säga, att sådana egnahemsköpare i stort sett finnas icke. Jag har varit med om att sälja, jag vågar säga, åtskilliga hundratal dylika lägenheter, och jag tror icke, att jag funnit ett enda fall, då köparen skulle, om det är en lägenhet om t. ex. 10,000 kronors värde, på en gång kunna åstadkomma dessa 10,000 kronor att nedsätta — förutom att säljaren blir mindre benägen att under sådana förhållanden avstå lägenheten, då han ju icke säljer fastigheten, för att köpeskillingen skall oavkortad gå till inteckningshavarna, utan han vill ha någon del såsom gottgörelse, för att han tillhandahåller köparen en överlåtelsehandling.

Det är därför, som det synes mig, att man bör taga under överbägande, om den här föreslagna åtgärden kommer att medföra så pass mycket fördelar, att det lönar sig att därför göra någon förändring av gällande lag. Vad som i detta fall skulle kunna åstadkomma verkligt praktiska resultat, det vore — och jag tror, att jag antydde detta vid remissdebatten i fjol — att man funne former, varigenom man kunde hjälpa vederbörande säljare och köpare med att tillhandahålla pengar för förnöjande av inteckningshavarna under relaxationstiden. Då skulle man kunna vinna beaktansvärda resultat. Men när hela denna börda vilar på egnahemsköparen, blir det icke någon nytta med en lagstiftning som den nu föreslagna.

Jag har tillåtit mig att göra dessa erinringar och anhåller, att de måtte åtfölja propositionen vid remissen.

Vidare anfördes ej. Kammaren beslöt att överlämna ifrågavarande proposition jämte det i anledning av densamma inom kammaren avgivna yttrandet till behandling av lagutskott.

Härefter föredrogs var för sig övriga på bordet liggande propositioner; och remitterades därvid

till behandling av lagutskott propositionerna:

nr 20, med förslag till lag om ändrad lydelse av 12 § i lagen den 30 maj 1919 om rätt till litterära och musikaliska verk; och
nr 33, med förslag till lag om försäkringsavtal m. m.;

till bankoutskottet propositionerna:

nr 12, angående tilläggspension åt förre vaktkonstapeln Jonas Arvid Schwan;

nr 13, angående pension åt förra skrivbiträdet hos Göta hovrätt Ida Josefina Eugenia Ekelund;

nr 15, angående understöd å allmänna indragningsstaten till avlidne förste amanuensen hos riksräkenskapsverket B. G. V. E. G. Schötts minderåriga barn;

nr 29, med förslag till förordning om ändrad lydelse av §§ 2 och 3 i förordningen den 5 juni 1909 (nr 65 s. 1) angående konungariket Sveriges stads-
hypotekskassa, m. m.; och

nr 34, angående pension åt verkmästaren vid mynt- och justeringsverket August Johanssons änka;

till bevillningsutskottet propositionen, nr 35, med förslag till förordning om fortsatt tillämpning av förordningen den 8 juni 1923 (nr 155) angående om-
sättnings- och utskänkningskatt å spritdrycker;

till statsutskottet propositionen, nr 36, med förslag till förordning om ändrad lydelse av 1 § i förordningen den 18 juli 1913 (nr 199) angående statsverkets
fond av rysdrycksmedel;

till bevillningsutskottet propositionen, nr 37, angående ändring i gällande
tulltaxa av tullsatsen för korinter, m. m.

till statsutskottet propositionen, nr 38, angående utsträckning av tiden för
anmälan om inlösen av skattefrälseräntor m. m.; samt

till bevillningsutskottet propositionen, nr 39, med förslag till förordning an-
gående fortsatt tillämpning av förordningen den 17 maj 1923 (nr 113) om
utgörande av en särskild stämpelavgift i vissa fall vid köp, byte eller införsel
till riket av pärlor med flera lyxvaror.

§ 13.

Kungl. Maj:ts å rikssalen upplästa berättelse om vad i rikets styrelse sedan
sista lagtima riksdags sammanträde sig tilldragit, som nu föredrogs, lades till
handlingarna.

§ 14.

Härefter föredrogs var efter annan de på kammarens bord liggande mo-
tionerna; och hänvisades härvid

till bankoutskottet motionerna nr 1—5 av herr *Holmgren*; och

till behandling av lagutskott motionen nr 6 av herr *Engberg*.

§ 15.

Föredrogs och remitterades till statsutskottet riksdagens år 1926 församlade
revisorers berättelse om den år 1926 av dem verkställda granskning av stats-
verkets jämte därtill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning för
tiden 1 juli 1925—30 juni 1926.

§ 16.

Härpå föredrogs var för sig och överlämnades till bankoutskottet riksdagens år 1926 församlade revisorers berättelser angående riksbanken; samt om granskningen av riksgäldskontorets tillstånd och förvaltning.

§ 17.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott justitieombudsmannens till innevarande riksdag avgivna ämbetsberättelse. Tryckfrihetskommitténs berättelse lades till handlingarna.

§ 18.

Vidare föredrogs och remitterades till behandling av lagutskott militieombudsmannens till innevarande riksdag avgivna ämbetsberättelse.

§ 19.

Avgåvos följande motioner, nämligen av:

herr *Pettersson* i Hällbacken:

nr 7, om beredande åt ordförande i ecklesiastik boställsnämnd av rätt till ersättning för postporto och skrivmaterial; och

nr 8, om beredande åt väghållningsdistrikt av viss rätt till expropriation för allmän vägs underhåll;

herr *Andersson* i Ovanmyra *m. fl.*, nr 9, angående avskaffande av eller inkränkning i värnpliktiges mönstringsskyldighet;

herrar *Wiklund* och *Lindmark*, nr 10, angående villkoren för rösträtt m. m. vid vägstämma;

herr *Grapenson m. fl.*, nr 11, om visst medgivande beträffande statens bidrag till Norrbottens läns landstings seminarium i Öjebyn;

herr *Hansson* i Trollhättan:

nr 12, om tillfälligt understöd åt änkan Anna Larsson; och

nr 13, om pension åt fanjunkaren Axel Leonard Svensson; samt

herr *Eriksson* i Grängesberg *m. fl.*, nr 14, om anslag till uppförande av ny byggnad för lantmäterikontoret i Kopparbergs län m. m.

Dessa motioner bordlades.

§ 20.

Ordet lämnades härefter till herr **förste vice talmannen**, som yttrade: Herr talman! Jag tillåter mig hemställa, att kammaren måtte besluta, att Kungl. Maj:ts proposition, nr 1, rörande statsverkets tillstånd och behov må uppföras sist på föredragningslistan till morgondagens plenum.

Denna hemställan bifölls.

§ 21.

Upplästes och lades till handlingarna följande till kammaren inkomna protokoll.

Protokoll, hållet vid sammanträde med herr talmannen i riksdagens andra kammare och de kammarens ledamöter, som blivit utsedda att jämte herr talmannen tillsätta kammarens kanslipersonal och vaktbetjäning, den 12 januari 1927.

Sedan kammarens plenum denna dag avslutats, sammanträdde med herr talmannen de ledamöter av kammaren, som blivit utsedda att jämte herr talmannen tillsätta kammarens kanslipersonal och vaktbetjäning, till fullgörande av berörda uppdrag.

Därvid beslöts till en början, att kanslitjänstemännen skulle utgöras av en notarie, fyra förste stenografer, sexton stenografer, en förste kanslist, en registrator och sex kanslister.

Härefter genomgingos de ingivna ansökningshandlingarna, varefter deputerade antogo till:

notarie:

revisorn E. Lindblad;

förste stenografer:

sekreteraren G. Tägtström,
ombudsmannen, jur. kand. C. F. Schött,
sekreteraren R. Hellberg, och
fil. lic., teol. kand. A. H. F. Reuter;

stenografer:

revisorn F. Blom,
sekreteraren E. Frigell,
registratorn P. B. Romare,
kammarskrivaren A. Michal,
krigsrådet L. Norrman,
e. o. hovrättsnotarien E. H. Wallin,
aktuarien, fil. kand. E. Bergendal,
kammarrättsrådet S. Norrman,
kamreraren P. Sterne,
e. o. hovrättsnotarien, jur. kand. M. D. Hjertstrand,
telegrafkontrollören E. Dahlén,
fil. kand. H. A. Heimbürger,
e. o. hovrättsnotarien, jur. kand. G. J. T. Karlgren,
e. o. hovrättsnotarien, jur. kand. G. Lidbom,
journalisten S. Stäckig, och
amanuensen E. A. Romare;

förste kanslist:

notarien, jur. kand. O. M. F. Seth;

registrator:

sekreteraren P. W. A. Hammarskiöld; samt

kanslister:

förste telegrafassistenten A. H. Gärdin,
 e. o. hovrättsnotarien, jur. kand. A. Norrman,
 fil. lic. N. G. Lindskog,
 marinintendenten av 2. gr. R. Lindström,
 fil. stud. E. L. Ekman, och
 amanuensen G. Britth.

Det skulle åligga de antagna kanslisterna att vid behov tjänstgöra jämväl vid diskussionsprotokollet.

Här skulle antecknas, att Seth Hammarskiöld och Gärdin redan den 7 samt Lindblad, Blom och Frigell redan den 10 innevarande januari på särskild anmodan inträtt i tjänstgöring hos kammaren.

Beträffande därefter vaktbetjäningen beslöto deputerade, att femton vaktmästare skulle anställas hos kammaren; och blevo härefter till vaktmästare att tjänstgöra tills vidare under innevarande riksdag antagna C. G. E. Carlberg, S. W. Hellborg, H. E. E. Eklund, C. H. Björklund, W. Zetterqvist, A. H. Lindgren, E. E. Johansson, E. Andersson, G. A. Zeffer, R. Johansson, Th. G. Bergman, G. V. Öberg, E. R. Mårtensson, J. A. Eriksson och G. A. Alfvin.

Till förste vaktmästare förordnades Carlberg, och åt Hellborg uppdrogs att ombestyrta utdelning av ankommande postförsändelser.

Det skulle åligga de antagna vaktmästarna att vid behov och i den mån så ske kunde utföra jämväl annan tjänstgöring hos riksdagen.

Slutligen skulle här anmärkas, att Carlberg, Hellborg och Björklund redan den 2 samt de övriga vaktmästarna redan den 9 denna månad börjat tjänstgöra hos kammaren.

År och dag som ovan.

In fidem
Per Cronvall.

§ 22.

Justerades protokollsutdrag.

§ 23.

Upplästes två till kammaren inkomna sjukbetyg, så lydande:

Att bankofullmäktigen, herr Emil Kristensson, på grund av acut febersjukdom (influenza) tillsvidare är oförmögen deltaga i riksdagsarbetet, intygas.

Stockholm d. 13 jan. 1927.

A. Ljung,
 leg. läkare.

Att ledamoten av riksdagens andra kammare, herr Verner Rydén, lider av influensa och t. v. är ur stånd att deltaga i riksdagsarbetet, intygas.

Lidingö d. 12 jan. 1927.

Fürstenberg,
 leg. läk.

§ 24.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades herr *Weijne* under 3 dagar från och med den 15 januari.

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 2.17 e. m.

In fidem
Per Cronvall.

Lördagen den 15 januari.

Kl. 11 f. m.

§ 1.

Justerades protokollet för den 10 innevarande januari.

§ 2.

Herr statsrådet *Gärde* avlämnade Kungl. Maj:ts propositioner:
nr 31, angående godkännande av en mellan Sverige och Belgien undertecknad förliknings- och skiljedomstraktat; samt
nr 32, angående godkännande av en mellan Sverige och Österrike undertecknad förliknings- och skiljedomstraktat.

Dessa propositioner bordlades.

§ 3.

I enlighet med därom den 11 i denna månad fattat beslut skulle nu företagas val av suppleanter i de ständiga utskotten; och anställdes först val av suppleanter i konstitutionsutskottet.

Därvid avlämnades 194 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

- herr *Andersson* i Igelboda,
- » *Björkman*,
- » *Karlsson* i Vadstena,
- » *Sjöström*,
- » *Forssell*,
- » *Jeppsson*,
- » *Fast*,
- » *Svensson* i Grönvik,
- » *Jensen*,
- » *Almquist*,
- » *Norling* och
- » *Björnberg*.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

§ 4.

Härefter företogs val av suppleanter i statsutskottet.

Därvid avlämnades 129 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

herr *Nilsson* i Örebro,
 » *Persson* i Fritorp,
 » *Andersson* i Prästbol,
 » *Eriksson* i Stockholm,
 » *Lindskog*,
 » *Olofsson* i Digernäs,
 » *Andersson* i Höör,
 » *Strindlund*,
 » *Jonsson*,
 » *Järte*,
 » *Ward*,
 » *Jönsson* i Revinge,
 » *Anderson* i Storegården och
 » *Eriksson* i Grängesberg.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

§ 5.

Vidare företogs val av suppleanter i bevillningsutskottet.

Därvid avlämnades 88 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

herr *Olsson* i Gävle,
 » *Henrikson*,
 » *Granath*,
 » *Ericson* i Boxholm,
 » *Brännström*,
 » *Ljunggren*,
 » *Carlsson* i Stockholm,
 » *Nilsson* i Hörby,
 » *Andersson* i Katrineholm,
 » *Johansson* i Krogstorp,
 » *Werner* och
 » *Fjellman*.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

§ 6.

Vid nu anställt val av suppleanter i bankoutskottet avlämnades 58 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

herr *Höglund*,
 » *Svensson* i Betingetorp,
 » *Törnkvist* i Bjuv,
 » *Paulsen*,
 » *Ernfors*,
 » *Johansson* i Edsbyn,

herr *Molander*,
» *Heiding*,
» *Eklund* och
» *Thore*.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

§ 7.

Företogs val av suppleanter i första lagutskottet.

Därvid avlämnades 47 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista». Av dessa valsedlar upptogo 46 namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

herr *Karlsson* i Vätö,
» *Johanson* i Huskvarna,
» *Carlson* i Mölndal,
» *Sjögren*,
» *Olsson* i Kalmar,
» *Olsson* i Rimforsa,
fru *Östlund*,
herr *Persson* i Trången,
» *Olsson* i Mellerud och
» *Christenson* i Södertälje.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

§ 8.

Vidare företogs val av suppleanter i andra lagutskottet.

Därvid avlämnades 59 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

herr *Holmström* i Stockholm,
» *Ros*,
» *Johansson* i Sollefteå,
» *Olovson* i Västerås,
» *Wallerius*,
» *Andersson* i Rasjön,
» *Pettersson* i Hällbacken,
» *Gardell* i Gans,
» *Hedvall* och
» *Petersson* i Lerbäcksbyn.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

§ 9.

Slutligen anställdes val av suppleanter i jordbruksutskottet.

Därvid avlämnades 41 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista». Av dessa valsedlar upptogo 40 namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

herr *Sjölander*,
» *Hedlund* i Häste,
» *Vahlstedt*,
» *Björk*,

herr *Lorichs*,
 » *Gustafson* i Vimmerby,
 » *Olsson* i Rödningberg,
 » *Lindgren*,
 » *Adler* och
 » *Månsson* i Erlandsro.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

§ 10.

Enligt därom av kammaren den 11 innevarande januari fattat beslut företogs vidare val av suppleanter i utrikesnämnden.

Därvid avlämnades 46 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

herr *Johanson* i Stockholm,
 » andre vice talmannen *Nilsson*,
 » *Kristensson* i Göteborg,
 » *Vennerström*,
 » *Lindskog*,
 » *Bengtsson* i Norup,
 » *Ward* och
 » *Johansson* i Kälkebo.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utrikesnämnden.

På hemställan av herr talmannen beslöt kammaren, att underrättelse om detta val skulle genom utdrag av protokollet meddelas riksdagens kanslideputerade med anmodan till dem att låta uppsätta och till kamrarna ingiva förslag till skrivelse till Konungen med anmälan om det verkställda valet.

§ 11.

Justerades protokollsutdrag angående de i paragraferna 3—10 här ovan omförmälda valen.

§ 12.

Föredrogs och hänvisades till bevillningsutskottet Kungl. Maj:ts å kammarens bord vilande proposition, nr 21, angående godkännande av ett mellan Sverige och Grekland avslutat handelsavtal.

§ 13.

Härefter föredrogs var efter annan de på kammarens bord liggande motionerna; och remitterades därvid

till behandling av lagutskott motionerna:

nr 7 och 8 av herr *Pettersson* i Hällbacken; samt

nr 9 av herr *Andersson* i Ovanmyra *m. fl.*;

till jordbruksutskottet motionen nr 10 av herrar *Wiklund* och *Lindmark*;

till statsutskottet motionerna:

nr 11 av herr *Grapenson m. fl.*; och

nr 12 av herr *Hansson* i Trollhättan;

till bankoutskottet motionerna nr 13 av herr *Hansson* i Trollhättan; samt

till statsutskottet motionen nr 14 av herr *Eriksson* i Grängesberg *m. fl.*

§ 14.

Avgåvos följande motioner, nämligen av:

herr *Johansson* i Kälkebo *m. fl.*, nr 15, angående ändring i grunderna för vägs kattens utgörande;

herr *Olsson* i Berg, nr 16, om upphävande av lagen om bredden av hjulringar å arbetsåkdon på landet;

herr *Borg*, nr 17, om årligt understöd åt förre soldaten Gustaf Löfqvist;

herr *Pettersson* i Köping:

nr 18, om årligt understöd åt sadelmakaren Per August Sundvall; och

nr 19, om årligt understöd åt städerskan Ebba Sofia Lovisa Lundin;

herr *Höglund*, nr 20, angående sänkning av pensionsåldern för befattningshavare vid statens järnvägar; samt

herr *Lorichs*, nr 21, angående verkställande av en skyndsamt utredning av luftvärnsfrågan *m. m.*

Dessa motioner bordlades.

§ 15.

Justerades protokollsutdrag.

§ 16.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

herr *Olsson* i Högby under den 17 jan. och

» *Ernfors* » 3 dagar fr. o. m. den 17 jan.

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 12.14 e. m.

In fidem
Per Crowvall.